

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra anglického jazyka a literatury

Posudek diplomové práce

Autor: Bc. Daniela Kulíková, DiS

Název: Dogme. The Role of the Teacher in Dogme Approach.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Karel Žďárek

Oponent: Mgr. Kristýna Poesová, Ph.D.

Daniela Kulíková zpracovala v předkládané diplomové práci aktuální didaktické téma – Dogma přístup ve výuce anglického jazyka, který v současné hektické a technologicky rychle se vyvíjející době přináší do cizojazyčné výuky určité zklidnění, pokoru a návrat k základům ELT. Ony základy nejsou pro zasvěcené ničím neznámým, jedná se o princip zaměřený na studenta tzv. *learner-centredness*, odklon od přílišného spoléhání na výukové materiály a důraz kladený na konverzaci a práci s vynořujícím se jazykem (*emergent language*). Dogma metodologie se snaží svým minimalistickým pojetím co nejvíce vytěžit z jedinečné interakce učitel – student. Na práci je sympatické, že autorka zvolenou metodu nevnučuje, ani nekriticky neobhajuje, spíše sdílí s čtenáři osobní zkušenost s tímto alternativním přístupem a poučeně informuje o vlivu Dogma filosofie na rozvoj učitelské profese.

Autorčino nadšení a dlouhodobý profesní zájem o Dogma přístup se odráží v přehledně zpracované teoretické části, kde je popsán vznik, hlavní principy a vývoj Dogma, následuje výčet rolí studenta a vyučujícího zvláště v tradičnějším (na učebnici založeném) a Dogma přístupu. V poslední kapitole je výstižně shrnuta diskuse mezi zastánci Dogma, zejména argumenty Scotta Thornburyho, kterého lze považovat za otce Dogma v ELT a jeho kritiky, z nichž nejvýrazněji zaznívá hlas Jeremyho Harmera. V této části práce postrádám informace o výzkumech zabývajících se hodnocením účinnosti Dogma přístupu. Některé otázky položené autorkou v úvodu práce (str. 7), např. *How do I know they [students] learn anything?* zůstávají nezodpovězeny.

V praktické části autorka představila plán jedné vyučovací jednotky, v níž aplikovala mírnou verzi Dogma přístupu. Tu podrobila velmi detailní analýze na základě pořízené audionahrávky. Pro vyhodnocení čtyř výzkumných otázek byly vhodně využity metody akčního výzkumu (str. 33–35). Za velmi cennou považuji část *C.7 Reflection on the Key Moments of the Lesson*, v níž autorka prokazuje skvělou schopnost sebereflexe; problematiku okamžiky dokáže kriticky vyhodnotit a navrhnout opatření k jejich nápravě (*future action*). Na konci praktické části jsou uvedeny a stručně popsány další tři hodiny s prvky Dogma přístupu. Zjištění výzkumu potvrzují jednu z hlavních výhod k Dogma – vysoké nároky kladené na vyučující.

Pro výběr hodiny ilustrující Dogma přístup v praxi si autorka dle mého názoru nevybrala nejideálnější ukázkou, hodinu s tématem Vánoce. Předvánoční hodiny mají většinou konverzační charakter, učebnice se téměř nevyužívají, a studenty proto více baví. Autorka navíc nijak výrazně nepracovala s jedním z hlavních pilířů Dogma, vynořujícím se jazykem, což sama připouští (str. 44). Principy Dogma zde tudíž trochu zanikly. Rozboru této vyučovací jednotky je věnováno příliš mnoho prostoru oproti ostatním hodinám, jejichž

podrobnější popis mohl vhodně doplnit vánoční hodinu a jasněji ukázat implementaci Dogma do výukové praxe. Zejména čtvrtá hodina využívající extrémní verzi Dogma by si zasloužila více pozornosti.

Jsem toho názoru, že velký potenciál k dalšímu výzkumu skýtá systematická práce vyučujícího s vynořujícím se jazykem studentů. Pro zpracování této problematiky by autorka mohla využít dlouhodobý sběr dat a osobních zkušeností s Dogma přístupem zaznamenaných v učitelském deníku a výstupy by mohly být publikovány v některém z didaktických časopisů.

Po jazykové a formální stránce je práce Daniely Kulíkové až na několik překlepů a drobných chyb na výborné úrovni. Práci považuji za velmi inspirativní, především díky autorčinu odhodlání nevzdat se, když vše nevyjde podle našich představ, a upřímné snaze měnit svůj vyučovací styl s ohledem na potřeby a možnosti studentů. Jedná se o jeden z možných způsobů, jak profesně neustrnout. Práci doporučuji k obhajobě, navrhuji předběžně hodnotit jako **výbornou** a ponechat konečnou známku na výsledku obhajoby.

V Nymburce 15. června 2013

Mgr. Kristýna Poesová, Ph.D.

Navrhuji, aby se autorka při obhajobě vyjádřila k následujícím bodům:

- Jak a co se testuje/hodnotí při dlouhodobějším používání Dogma přístupu ve výuce anglického jazyka?
- Co si autorka myslí o využití Dogma přístupu u úplných začátečníků?
- Odpovídá klíčový termín Dogma přístupu *emergent language* termínu *interlanguage*?